دورنما

برقراری آرامش نسبی در عراق

به‌رغم تلاش برخی افراد نفوذی برای به تنش کشاندن و گسترش دامنه تظاهرات در عراق، با اتخاذ تدابیر امنیتی، آرامش نسبی در بغداد و دیگر شهرها برقرار شده است. فرمانده عملیات بغداد هم گفته که به همه نیروهای امنیتی اعلام شده از هرگونه اقدام خشونت‌آمیز علیه معترضان خودداری کنند.

پس از یک هفته تظاهرات گسترده و نافرمانی مدنی در شهرهای عراق که از سوی جریان‌های انحرافی و برخی کشورهای سودجوی منطقه هدایت می‌شد، در روزهای اخیر، تا حدی آرامش بر این کشور حاکم شده است. تلویزیون «الاتجاه» عراق روز پنج‌شنبه در گزارشی اعلام کرد که جمعیت تظاهرکنندگان از سه‌شنبه شب به شدت در میدان التحریر در شهر بغداد کاهش یافته است. یک منبع امنیتی روز جمعه اعلام کرد که نیروهای امنیتی در بغداد، تدابیر امنیتی شدید اتخاذ کرده‌اند. این منبع به شبکه السومریه گفت: «وضعیت در پل‌های السنک و الجمهوریه و رستوران الترکی بسیار خوب است». وی توضیح داد: «مسیرهای منتهی به میدان الخلانی و پل‌های الاحرار و الشهدا باز است، ولی شمار اندکی از تظاهرات‌کنندگان نیز حضور دارند». برخی گزارش‌ها حاکی از برقراری آرامش در بندرگاه ام‌القصر در جنوب شهر بصره است. یک منبع به پایگاه خبری المعلومه گفت: «معترضان شامگاه پنج‌شنبه از بندرگاه‌های ام‌القصر شمالی و جنوبی خارج شدند؛ مشروط به اینکه با اسعد العیدانی، استاندار بصره گفت‌وگو کنند». وی تصریح کرد: «استاندار ابتدا حاضر به گفت‌وگو با معترضان نشد، ولی زمانی که تظاهرات‌کنندگان گذرگاه‌های این بندرگاه را مجدداً بستند، وی با آنان گفت‌وگو کرد. سپس گذرگاه‌های این بندرگاه باز شد و معترضان از این بندرگاه و مسیرهای منتهی به آن خارج شدند.»

روزنامه «الاخبار» لبنان و رسانه‌های عراقی هم در گزارش‌هایی یکی از علل آرامش عمومی در فضای تظاهرات بغداد را ناشی از انصراف طرفداران مقتدی صدر، رهبر جریان صدر از آن عنوان کرده‌اند. همچنین مظاهر کارناوال‌ها و کاروان‌های جشن و شادی در روزهای اخیر در سطح بغداد به شدت کاهش یافته است. برخی از ناظران از جمله علل دیگر کاهش محسوس جمعیت تظاهرکنندگان و آرامش عمومی در بغداد را خستگی و بازگشت بسیاری از تظاهرکنندگان به سر کار و خانه خود و در عین حال نارضایتی عمومی از روند تظاهرات و اخلالی که در نظم و زندگی عادی مردم به‌ویژه در اثر تلاش برخی برای اعمال اعتصاب اجباری در پایتخت طی روزهای اخیر ایجاد کرده، دانسته‌اند. به‌رغم بازگشت آرامش نسبی به عراق، دیروز تظاهرات مسالمت‌آمیز در بغداد و دیگر شهرهای این کشور گزارش شده است.

■ واکنش به اخبار دروغین رسانه‌ها

مقامات امنیتی به اخبار دروغین و فضاسازی رسانه‌های عربی و غربی درباره کشته شدن معترضان عراقی، واکنش نشان دادند. قیس المحمداوی، فرمانده عملیات بغداد روز پنج‌شنبه به شبکه السومریه گفت: «برخی از خرابکاران با یونیفورم نیروهای واکنش سریع به نزدیکی مجتمع دولتی رسیدند تا وجهه نیروهای امنیتی را مخدوش کنند اما ما به تظاهرکنندگان توصیه می‌کنیم که به مقرهای دولتی نزدیک نشوند و به املاک خصوصی تعرض نکنند». المحمداوی گفت: «ما دستور دادیم که به هیچ وجه در جریان تظاهرات تیراندازی و حتی شلیک هوایی صورت نگیرد و بسیاری از کسانی که دستورات را زیر پا گذاشته‌اند بازداشت کردیم». وی گفت: «هیچ گونه کشتاری در پل السنک در بغداد صورت نگرفته و تمامی اخبار منتشر شده در این باره دروغ است». این درحالی است که خبرگزاری رویترز پیش‌تر مدعی شده بود که در متفرق کردن تظاهرکنندگان در پل السنک و الاحرار نیروهای امنیتی عراق از گلوله‌های جنگی استفاده کرده بودند.

در دو هفته گذشته، برخی افراد خرابکار با نفوذ در بین معترضان، سعی داشتند اعتراضات را از مسیر مسالمت‌آمیز خود منحرف کنند. درحالی که آرامش نسبی در بغداد حاکم شده است و مظاهر درگیری با نیروهای امنیتی در این شهر دیده نمی‌شود اما گروه‌های فشار همچنان می‌کوشند تظاهرکنندگان مسالمت‌جو را با اقدامات خشن خود همراه کنند. این افراد سودجو که عمدتاً از سوی امریکا و برخی کشورهای عربی منطقه هدایت می‌شوند، با آتش زدن ساختمان‌های دولتی و تحریک معترضان به نافرمانی مدنی و اعتصابات سراسری، در پی ایجاد آشوب و اخلالگری در عراق برآمده‌اند. عربستان سعودی و امریکا تلاش می‌کنند با ایجاد ناامنی و بی‌ثبات کردن عراق، برنامه‌های ناتمام خود را که همان تجزیه این کشور است، به سرانجام برسانند.

■ حمایت آیت‌الله سیستانی از حشدالشعبی

به‌رغم تلاش برخی جریان‌های سیاسی و کشورهای خارجی برای تخریب وجهه نیروهای مسلح عراق، مرجعیت این کشور از نیروهای امنیتی حمایت کرده است. آیت‌الله سیدعلی سیستانی، مرجع عالیقدر شیعیان نسبت به برخی تلاش‌های داخلی و خارجی برای سوء استفاده از تظاهرات عراق هشدار داده و خواهان خویشتنداری نیروهای امنیتی در قبال معترضان و حفظ وجهه مسالمت‌آمیز اعتراضات عراق شد. مرجعیت عالی عراق در حمایتی بی‌سابقه خواستار خودداری از اظهارات و اقداماتی شد که منزلت و جایگاه نیروهای مسلح و کسانی که (حشدالشعبی) داوطلبانه کنار آنها با تروریسم جنگیدند را مخدوش می‌کند. عبدالمهدی الکربلایی، نماینده آیت‌الله سید علی سیستانی بار دیگر بر لزوم مسالمت‌آمیز بودن تظاهرات مردمی عراق تأکید کرد. الکربلایی در خطبه نماز جمعه کربلا تصریح کرد که اعتراضات مردمی خواستار اصلاح، در چند نقطه ادامه دارد و مردم عراق شجاعت، ایثار، صبر، پایمردی و همبستگی بسیاری از خود نشان دادند. شبکه الفرات، به نقل از نماینده آیت‌الله سیستانی گزارش داد که طیف‌های سیاسی که قدرت را در دست دارند، برای اجابت مطالبات شهروندان بر اساس نقشه راه مورد توافق، فرصت خوبی پیش روی خود دارند که در مدت زمان معینی اجرایی شود و به فساد، سهمیه‌بندی و نبود عدالت اجتماعی پایان دهد.

دورنما

جلسات علنی تحقیقات استیضاح ترامپ این هفته آغاز می‌شود

به‌رغم مخالفت مقامات کاخ سفید با شهادت در کنگره، مجلس نمایندگان امریکا گفته است که اولین جلسات علنی در خصوص تحقیقات استیضاح دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور این کشور از روزهای آتی آغاز خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری رویترز، در ابتدا سه مقام وزارت خارجه امریکا شهادت خواهند داد. اعضای سه کمیته مهم مجلس نمایندگان تاکنون در پشت درهای بسته شهادت شاهدان را جمع‌آوری می‌کردند. تحقیقات استیضاح تأکید دارد که دونالد ترامپ به اوکراین فشار آورده تا به طور علنی تحقیقاتی را درباره رقیب دموکرات او جو بایدن و پسرش اعلام کند. ترامپ هرگونه سوءاستفاده از قدرت برای فشار بر کی‌یف را رد می‌کند. آدام شف، رئیس کمیته اطلاعاتی مجلس نمایندگان که بر این تحقیقات نظارت دارد، روز پنج‌شنبه گفت: «پرونده استیضاح علیه ترامپ سنگین‌تر می‌شود». او گفت: «ما به تدریج درک عمیق‌تری از آنچه در طول یک سال گذشته روی داده پیدا می‌کنیم؛ درک عمیق‌تر این موضوع که رئیس‌جمهور تا چه حد کل وزارتخانه‌های دولت را با هدف نامشروع واداشتن اوکراین به کشف لجن علیه یک مخالف سیاسی بسیج کرده بود». جلسات استماع در کنگره از روزهای آتی به طور زنده از تلویزیون پخش خواهد شد و نمایندگان هر دو حزب از شاهدان سؤال خواهند کرد. یکی از اولین کسانی که در این جلسات حاضر خواهد شد بیل تیلور، سفیر موقت امریکا در اوکراین است که ماه پیش شهادت او در جلسات غیرعلنی سر و صدای زیادی کرد. دموکرات‌ها چهارشنبه متن پیاده شده شواهدی را که او ارائه کرده بود، منتشر کردند. بر اساس این اسناد تیلور به قانونگذاران گفته بود که فهم صریح او این بود که «رئیس‌جمهور امریکا پرداخت ۴۰۰ میلیون دلار کمک نظامی به اوکراین را معلق کرده بود تا این کشور را وادار به تحقیق درباره خانواده بایدن کند».

دیپورت خانم بازرس آلوده

ایران یک بازرس آژانس را به دلیل آلوده بودن به مواد مشکوک و خطرناک اخراج کرد

گزارش یک

ایران به دلیل وجود مواد «مشکوک» و «خطرناک» از ورود یک بازرس زن آژانس به تأسیسات نطنز جلوگیری کرد و او با ترک ایران به مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بازگشته است. ایران می‌گوید هشدار دستگاه‌های هشداردهنده روی این زن بازرس، چند بار تکرار شده و ضمن درخواست از آژانس برای همکاری «ضروری و مناسب» جهت روشن شدن ابعاد ماجرا، درخواست کرده که یک بازرس جایگزین برای ادامه بازرسی‌ها از ایران معرفی کند. ایران گفته که آثاری از ماده منفجره نیترات در آزمایش این بازرس پیدا شده ولی شورای آژانس روایت ایران از این ماجرا را قبول نکرده و گفته که رفتار ایران با بازرس خود را قابل‌قبول نمی‌داند.

۱۱ روز قبل، روز ۲۸ اکتبر، دستگاه‌های امنیتی ردگیر (دیتکتور) ایران هنگام بازرسی گروهی از بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از تأسیسات غنی‌سازی نطنز، هشدارهایی درباره وجود مواد خطرناک یا آلوده همراه یکی از بازرسان آژانس صادر می‌کنند. سازمان انرژی اتمی ایران و نماینده ایران از آژانس می‌گویند که این دستگاه‌های ردگیر هنگام ورود یکی از بازرسان آژانس به سایت نطنز، فعال شده و این آلارم‌ها در چند بازرسی جداگانه از این بازرس زن و همچنین بازرسی از سرویس بهداشتی مورد استفاده او تکرار شده است. ایران هنوز جزئیات بیشتری درباره اینکه مواد «مشکوک» و «خطرناکی» که بازرس آژانس به آن آلوده بوده ارائه نکرده ولی کاظم غریب‌آبادی، نماینده ایران در مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین و سازمان انرژی اتمی ایران در اظهارنظرها و بیانیه‌هایی جداگانه گفته‌اند که «هیچ شکی وجود ندارد که برخی مواد مشکوک» در جریان بازرسی به همراه این زن بازرس وجود داشته است. کاظم غریب‌آبادی روز پنج‌شنبه پس از شرکت در جلسه غیرعلنی شورای حکام آژانس که درباره این موضوع برگزار شد، به خبرنگاران گفت که مطابق رویه‌های معمول، همواره فرآیند بازرسی معمولی در ورودی مجموعه انجام می‌شود که شامل استفاده از دستگاه‌های تشخیص شیمیایی ویژه است که برای کشف طیفی از مواد انفجاری که حاوی نیترات هستند به کار گرفته می‌شود. به گفته غریب‌آبادی، در حین انجام فرآیند بازرسی معمول، آلارم دستگاه تشخیص روی یک فرد معین روشن شد که تیم امنیتی این فرآیند را مجدداً چند بار تکرار کرد و نتایج، هر بار برای یکی از بازرسان یکسان بود. نکته‌ای که به پیچیدگی ماجرا افزود، تکرار هشدارهای دستگاه‌های دیتکتور در بازرسی از سرویس بهداشتی مورد استفاده این بازرس زن بوده است. نماینده ایران در آژانس در این باره می‌گوید: «تیم حفاظت مجموعه، از وی خواست مورد بررسی بیشتر قرار گیرد و وی نیز قبول کرد. تیم امنیتی حتی سرویس بهداشتی را که این بازرس از آن استفاده کرد، با دستگاه‌های مخصوص چک کرد که دستگاه‌ها با حساسیت بیشتری آلارم دادند.» البته به گفته غریب‌آبادی، محل اقامت این بازرس آژانس آلوده به مواد خطرناک و مشکوکی که ایران از آن سخن گفته، نبوده ولی کیف خالی این بازرس نیز دارای آلودگی بوده است. غریب‌آبادی می‌گوید: «با رضایت بازرس مذکور و در حضور وی و همکارانش و با هماهنگی با مقامات آژانس، از محل اقامت وی بازدید و متعاقباً برخی لوازم و داروهای وی چک و بررسی شد که داروهای وی مشکلی نداشت، اما دستگاه‌ها روی کیف خالی وی هشدار می‌دادند.»

ایران پس از این ماجرا، با دبیرخانه آژانس تماس برقرار کرده و با هماهنگی و موافقت مقامات آژانس، برخی نمونه‌گیری‌ها از کیف دستی خانم بازرس صورت گرفته که این نمونه‌گیری‌ها به طور مشترک بین ایران و آژانس انجام شده و نهایتاً، این بازرس به وین، مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بازگردانده شده است. ایران همچنین از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواسته که بازرس دیگری را جایگزین این بازرس خود کند.

همچنین سازمان انرژی اتمی در بیانیه‌ای جداگانه گفته است: «در ظاهر هنگام ورود این خانم بازرس تجهیزات کنترلی علامت هشدار را نشان داده و به همین دلیل ضمن کنترل وسایل همراه بازرس از ورود او به سایت جلوگیری شده و مراتب امر به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منعکس شد و از طرف جمهوری اسلامی ایران به آژانس اعلام می‌شود که پذیرش قبلی این بازرس لغو شده تلقی می‌شود.» سازمان انرژی اتمی ایران می‌گوید مجوز پذیرش این بازرس لغو و به آژانس اعلام شده است.

■ آژانس می‌پذیرد

رویترز گزارش کرده که بازرس زن آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به مدت کوتاهی در مرکز غنی‌سازی نطنز بازداشت شده و مدارک مسافرتی این بازرس نیز توقیف شد. به گفته سه دیپلمات مطلع، بازرس بازداشتی یک زن است که مجبور به تحویل مدارک مسافرتی خود به مأموران ایرانی شده است. کاظم غریب‌آبادی، نماینده ایران در سازمان‌های بین‌المللی حساسیت ایران به ورود بازرسان را طبیعی دانسته و در جلسه آژانس بدون تأیید بازداشت شدن زن بازرس، درباره آنچه که اخراج یک بازرس آژانس خوانده شده، گفته است که ایران در این زمینه «دغدغه‌های امنیتی» دارد. در حالی که برخی اعضای شورای حکام از جمله اروپا و امریکا بحث‌های مطرح شده درباره این بازرس را به مصونیت‌های پیش‌بینی شده درباره بازرسان آژانس پیوند زده‌اند، غریب‌آبادی می‌گوید که اتفاق اخیر برای ایران یک «زنگ خطر» بوده و در این مورد «بحث نقض مزایا و مصونیت‌های بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مطرح نیست.» غریب‌آبادی گفته است که ایران حقوق بازرسان آژانس را نقض نکرده و به تعهدات خود در این زمینه واقف است اما افزوده: «وقتی بازرس در حال ورود به تأسیسات نطنز بود، دیتکتورهای ما شناسایی کردند که این بازرس می‌تواند مواد خطرناک به همراه داشته باشد. اقدامات متعددی بعد از آن صورت گرفت.» ایران خواستار این شده که آژانس برای آشکار شدن ابعاد موضوع با ایران همکاری کند و سخنگوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز به رغم اینکه اعلام کرده روایت ایران را در این باره قبول ندارد، روز پنج‌شنبه قبول کرد که برای روشن شدن ماجرای عدم ورود یکی از بازرسان این آژانس به سایت غنی‌سازی نطنز، به مشورت با ایران ادامه می‌دهد. کورنل فروتا، دبیر کل موقت آژانس در این بیانیه گفته است که این اتفاق برای کسی که در حال انجام وظایف پادمانی خود بوده نباید می‌افتاده و افزوده است که آژانس به رایزنی با ایران برای روشن شدن موضوع ادامه می‌دهد.

■ واکنش متفاوت اعضای شورای حکام

با این حال، موضع اعضای آژانس از جمله امریکا، اروپا و همچنین عربستان سعودی به شدت سیاسی و متفاوت از موضع آژانس به نظر می‌رسد. جکی ولکات، نماینده امریکا در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، پنج‌شنبه ۷ نوامبر در بیانیه‌ای اقدام ایران را «تحریک‌آمیز و برخورنده» خواند. او گفت که اعضای شورای حکام باید مشخص کنند که این اقدام «به هیچ عنوان قابل پذیرش نیست، تحمل نخواهد شد و باید تبعاتی داشته باشد.» اتحادیه اروپا نیز در بیانیه‌ای پنج‌شنبه ۷ نوامبر اعلام کرد که در رابطه با موضوع پیش آمده «عمیقاً نگران» است. در بیانیه اتحادیه اروپا که لحنش در مقایسه با بیانیه سفیر امریکا آرام‌تر است آمده که «متوجه هستیم که موضوع حل و فصل شده است و از ایران می‌خواهیم که اطمینان دهد که چنین اتفاقی دیگر در آینده تکرار نخواهد شد.» نماینده ایران در آژانس ضمن پاسخگویی به اظهارات نمایندگان امریکا و عربستان در نشست شورای حکام، خطاب به نماینده رژیم صهیونیستی گفت که این رژیم در جایگاه توصیه به اعضای آژانس برای اجرای تعهدات‌شان نیست. غریب‌آبادی همچنین در واکنش به اظهارات نماینده عربستان سعودی در نشست ویژه شورای حکام مبنی بر ضرورت همکاری کامل ایران با آژانس بیان کرد: پادشاهی عربستان که به‌رغم درخواست‌های مکرر آژانس، هنوز موافقتنامه جامع پادمان را تصویب و اجرا نکرده و بازرسان آژانس حق ورود به فعالیت‌های هسته‌ای آن را ندارند، چگونه از شفافیت و همکاری صحبت می‌کند؟ نماینده دائم ایران در آژانس تصریح کرد: عربستان باید به فعالیت‌های پنهانی هسته‌ای خود پایان دهد و در همکاری و شفافیت، ایران را الگوی خود قرار دهد.

گزارش ۲

پرده‌برداری فرانسه و امریکا از جسد ناتو

ماکرون از مرگ مغزی ناتو گفت، پمپئو از منسوخ شدنش

رئیس‌جمهور فرانسه در اظهاراتی بی‌سابقه ضمن ابراز تردید درباره ادامه تعهد امریکا به سازمان آتلانتیک شمالی (ناتو) گفت که این سازمان دچار مرگ مغزی شده است تا بار دیگر مشخص شود که دعوایی که بر سر افزایش سهم مشارکت اعضا از سوی امریکا شده است، جدی است و از طرف دیگر در مورد عملکرد ترکیه در سوریه میان اعضای اروپایی و امریکا، اختلاف مواضع بسیار جدی است. بعد از این سخنان که با انتقاد صدراعظم آلمان روبه‌رو شد، وزیر امور خارجه امریکا البته سخنانی را به زبان آورد که مؤید درستی نظر رهبر کاخ الیزه بود. رئیس دستگاه دیپلماسی امریکا از منسوخ شدن ناتو در صورت عدم پایبندی دیگر اعضای این سازمان به افزایش سهم بودجه سخن گفت.

به گزارش ایرنا، امانوئل ماکرون در مصاحبه‌ای با هفته‌نامه اکونومیست که روز پنج‌شنبه منتشر شد، گفت که کشورهای اروپایی دیگر نمی‌توانند به امریکا برای دفاع از اعضای ناتو تکیه کنند. وی افزود: ما در حال حاضر شاهد مرگ مغزی ناتو هستیم. ماکرون در پاسخ به این پرسش که آیا به نظر او ماده ۵ پیمان ناتو درباره «دفاع جمعی» اعضای این سازمان همچنان موضوعیت دارد یا نه، گفت: نمی‌دانم آینده بند ۵ چه می‌شود؟ اگر بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه تصمیم به جواب دادن به حمله ترکیه بگیرد، آیا ما درگیر خواهیم شد؟ این سؤال واقعی است. ما متعهد به مبارزه با داعش هستیم. تضاد اینجا است که تصمیم امریکا و حمله ترکیه هر دو یک نتیجه دارند و آن هم قربانی کردن شرکای ما که با داعش جنگیده‌اند؛ همان نیروهای دموکراتیک سوریه.

رئیس کاخ الیزه ادامه داد: دونالد ترامپ ناتو را به عنوان یک پروژه تجاری و یک انحصار تجاری می‌بیند، بهانه‌ای برای خرید اجناس امریکایی. فرانسه چنین چیزی را امضا نکرده است. ماکرون با دلخوری اضافه کرد: متوجه شدم که عضو ناتو هستیم، فهمیدم که ترکیه و امریکا عضو ناتو هستند و در توئیتی متوجه شدم که امریکا تصمیم به خارج کردن نیروهایش از منطقه گرفته است، مثل همه. آن اتفاقی که در چند روز اخیر رخ داده یک اشتباه سنگین برای غرب و ناتو است و باعث از دست رفتن اعتبارمان برای به دست آوردن هم‌پیمانانی می‌شود که برایمان می‌جنگند و فکر می‌کنند که مورد حمایت با دوام قرار دارند. وی همچنین نسبت به ضعیف شدن جدی اروپا هشدار داد و گفت: اگر اروپا همانند یک قدرت جهانی عمل نکند، از بین خواهد رفت. رئیس‌جمهور فرانسه در ادامه صحبت‌های خود گفت: هیچ هماهنگی در خصوص تصمیم‌گیری‌های راهبردی میان امریکا و سایر اعضای ناتو وجود ندارد.

ماکرون با بیان اینکه ما شاهد یک اقدام تهاجمی هماهنگ‌نشده از سوی یک عضو ناتو یعنی ترکیه به منطقه‌ای هستیم که منافع ما در آنجا در خطر است، افزود: استدلال من این است که باید وضعی را که ناتو در پرتو تعهد امریکا در آن قرار گرفته است، مورد ارزیابی دوباره قرار دهیم.

■ احتمال منسوخ شدن ناتو وجود دارد

«مایک پمپئو» وزیر امور خارجه امریکا روز جمعه پس از سخنرانی خود در برلین از ضرورت تغییر و افزایش بودجه ناتو گفت و اظهار داشت: اگر کشورها فکر می‌کنند که می‌توانند بدون تأمین منابع مورد نیاز برای ناتو و بدون عمل به تعهدات خود، از منافع امنیتی آن استفاده کنند، احتمال بی‌اثر یا منسوخ شدن ناتو وجود دارد. وی تأکید کرد: اکنون ۷۰ سال از تأسیس ناتو گذشته و این سازمان نیاز به رشد و تغییر دارد. ناتو باید با واقعیت‌ها و چالش‌های امروز مقابله کند. امریکا دیگر اعضای ناتو را به استفاده از منافع این سازمان بدون پرداخت هزینه متهم کرده و از آنها خواسته است که به تعهد خود برای افزایش بودجه دفاعی به ۲ درصد از کل درآمد ناخالص ملی تا سال ۲۰۲۴ پایبند باشند.

با این حال مایک پمپئو، در یک کنفرانس خبری در شهر لایپزیگ آلمان به همراه هایکو ماس، وزیر خارجه آلمان ظاهراً سعی کرد اظهارات خود را تعدیل کند و در همین رابطه گفت: من فکر می‌کنم ناتو همچنان مهم و با اهمیت حیاتی باقی مانده و این نهاد را شاید بتوان یکی از مهم‌ترین شراکت‌های راهبردی بسیار مهم در کل تاریخ ثبت شده بشریت دانست. پمپئو خاطرنشان کرد: امریکا به نظارت بر آتش‌بس در شمال سوریه ادامه داده و ناقضان حقوق بشر را پاسخگو خواهد کرد. وی افزود: ما در حال تحقیق درباره جنایات جنگی ادعایی هستیم و در آنجا برای مأموریت «انسان دوستانه» خود عمل خواهیم کرد.

از سوی دیگر آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان در واکنش به اظهارات مرکل گفت: ائتلاف نظامی ناتو همچنان خیلی با ابتلا به چنین وضعیتی و نیاز پیدا کردن به پشتیبانی‌های حیاتی فاصله دارد. او ناتو را سنگ بنای امنیت آلمان خواند. آنگلا مرکل نیز اظهار کرد: ماکرون برای این صحبت‌هایش کلماتی «افراطی» استفاده کرده است و من این نقطه‌نظر را درباره همکاری‌ها در داخل ناتو ندارم.

صدراعظم آلمان بر تعهد کشورش به نقشش در ناتو تأکید کرد و درباره صحبت‌های ماکرون درباره ناتو گفت: یک چنین حمله کلی لازم نیست.

مرکل همچنین در کنفرانسی خبری با ینس استولتنبرگ، دبیر کل ناتو که برای بزرگداشت رخدادهای مربوط به سی‌امین سالگرد سقوط دیوار برلین به پایتخت آلمان سفر کرده بود، در پاسخ به سؤالی درباره نقش ترکیه در ناتو با توجه به اقدام نظامی اخیر این کشور در سوریه، گفت: بیرون انداختن ترکیه از این ائتلاف تغییر چندانی ایجاد نخواهد کرد. او تصریح کرد: ما باید حامی گفت‌وگو باشیم و همچنان در شرایط مذاکره و گفت‌وگو باقی بمانیم.

دورنما

حزب‌الله تأکید کرد

تغییر توازن سیاسی در لبنان در جهت منافع امریکا خواهد بود

در شرایطی که کشمکش‌ها برای انتخاب نخست‌وزیر لبنان ادامه دارد و سعد حریری همچنان از پذیرش این سمت سر باز می‌زند، حزب‌الله لبنان ضمن مخالفت با تغییر معادله سیاسی در این کشور، تأکید دارد که امریکا و متحدانش با زیرورو کردن توازن سیاسی در این کشور به دنبال تحقق منافع خود هستند.

تلاش‌ها برای تشکیل دولت تکنوکرات مستقل از احزاب سیاسی در لبنان، اقدامی است که عملاً موجب می‌شود این دولت از چارچوب «توافق طائف» خارج شود. چنین تحولی در ساختار سیاسی لبنان پذیرفته نیست. شیخ «علی دعموش» معاون رئیس شورای اجرایی حزب‌الله دیروز در خطبه‌های نماز جمعه بیروت با اشاره به این موضوع گفت: «امریکا و متحدانش به دنبال زیرورو کردن توازن سیاسی در کشور و تغییر معادله داخلی و نیز تشکیل دولت در لبنان در راستای منافع خود هستند، از همین رو روند امور را به سمت استعفای دولت سوق دادند و با سوء استفاده از تکاپوی مردمی به مسدود کردن راه‌ها و فلج کردن فعالیت کشور در روزهای گذشته اقدام کردند تا از این طریق شروط سیاسی خود را در تشکیل دولت تحمیل کنند و دولت تکنوکرات (فن‌سالار) را از طریق حضور مردم در خیابان‌ها به کرسی بنشانند.»

■ تلاش حزب‌الله برای برون‌رفت از بن‌بست تشکیل دولت

نخست‌وزیر مستعفی لبنان همچنان تأکید دارد که اصراری برای نخست‌وزیری ندارد؛ اقدامی که از جانب برخی محافل سیاسی در این کشور و افراد نزدیک به حریری، نوعی فرار از مسئولیت تلقی می‌شود. البته وی در جریان رایزنی با گروه‌های سیاسی، نام برخی افراد را برای نخست‌وزیری پیشنهاد کرده است که از چهره‌های سیاسی درجه اول و سرشناس به شمار نمی‌آیند. این اقدام مورد قبول سایر طرف‌ها و به طور مشخص «نبیه بری» رئیس پارلمان لبنان و حزب‌الله نیست. «میشل عون» رئیس‌جمهور لبنان، نبیه بری و حزب‌الله مکلف کردن حریری به تشکیل دولتی متشکل از چهره‌های سیاسی و نیز متخصص و کارشناس با حضور نمایندگانی از جامعه مدنی را خواستارند. عون همچنین دیروز اعلام کرد که تلاش خواهد شد بسته اصلاحات اقتصادی دولت مستعفی اجرایی شود. موضع‌گیری کنونی حریری هوادارانی هم دارد که «ولید جنبلاط» رهبر حزب سوسیالیست ترقی‌خواه و «سمیر جعجع» رهبر حزب «نیروهای لبنانی» از جمله این افراد هستند.

روزنامه «اللواء» لبنان نوشت که حزب‌الله مانعی برای تشکیل دولت جدید متشکل از وزرای تکنوکرات نمی‌بیند و می‌کوشد هر چه سریع‌تر دولت در لبنان تشکیل شود. به همین منظور، «حسین الخلیل» معاون سیاسی دبیر کل حزب‌الله لبنان طی دیدار با حریری به او گفت که حزب‌الله از تشکیل دولتی با ۱۸ وزیر به صورت زیر موافق است: چهار وزیر سنی، چهار وزیر شیعه، یک دروزی و ۹ مسیحی که این ۹ وزیر مسیحی به این صورت باشند: چهار مسیحی مارونی، دو ارتدوکس، یک کاتولیک، یک ارمنی و یک نفر هم نماینده جنبش مردمی.

شیخ «نعیم قاسم» معاون دبیر کل حزب‌الله هم خواستار تشکیل هرچه زودتر کابینه جدید این کشور شد و گفت که هرچقدر این روند طولانی‌تر شود، تأثیر منفی آن بر زندگی مردم لبنان بیشتر خواهد بود. این اقدامات در حالی صورت می‌گیرند که سیدحسن نصرالله، دبیر کل جنبش حزب‌الله لبنان از ابتدای گمانه‌زنی بر تصمیم حریری به کناره‌گیری، این اقدام را بی‌فایده و هزینه‌بر برای لبنان ارزیابی کرده بود.

اخبار کوتاه

■ سی‌ان‌ان از ورود مخفیانه سلاح امریکایی به یمن خبر داد

تجهیزات و سلاح‌های امریکایی هفته گذشته به صورت مخفیانه با یک کشتی سعودی به بندر عدن در جنوب یمن وارد شده است. شبکه سی‌ان‌ان، به بخشی از یک فیلم دست یافته که به صورت مخفیانه فیلمبرداری شده و در آن خودروهای سبک زرهی اوشکوش ساخت امریکا در تاریکی وارد اسکله بندر عدن در جنوب غرب یمن می‌شوند. دولت «عبدربه منصور هادی» رئیس‌جمهور مستعفی و فراری یمن، هر کسی را که مشکوک شود این فیلم‌ها را در اختیار رسانه‌ها قرار داده، بازداشت می‌کند. آخرین مکان ثبت شده این کشتی سعودی در ۱۷ سپتامبر (۲۶ شهریور) پیش از آنکه بخواهد به سمت بندر بورتسودان (شمال شرق سودان) حرکت کند، بندر جده بود. این کشتی، سیستم ردیابی خود را پیش از آنکه ۲۹ اکتبر در عدن نمایان شود، خاموش کرده بود.

■ واکنش‌ها به مرگ دانشجوی هنگ‌کنگی

«الکس چو» دانشجوی هنگ‌کنگی، دوشنبه ۴ نوامبر در جریان عملیات پلیس برای پاکسازی منطقه از طبقه سوم یک پارکینگ به پایین پرت شد و به دلیل شدت جراحات درگذشت. در زمان وقوع این حادثه، دهها پلیس ضد شورش در حال نزدیک شدن به این محل بودند و با شلیک گاز اشک‌آور به داخل پارکینگ و مناطق اطراف درصدد متفرق کردن معترضان بودند. پلیس انجام هرگونه اقدامی را که باعث وقوع این حادثه شده باشد، رد کرده است. به گزارش بی‌بی‌سی، گزارش‌ها حاکی است او در تلاش بوده در معرض گاز اشک‌آور نیروهای ضد شورش قرار نگیرد. دانشجویان دانشگاه علم و تکنولوژی خواستار تحقیق درباره چگونگی مرگ او شدند و همچنین این مسئله که چرا گروه امداد نزدیک به ۲۰ دقیقه بعد از وقوع حادثه به محل آمد. فعالان طرفدار دموکراسی خواستار برگزاری راهپیمایی‌هایی در گرامیداشت این دانشجو شدند. انتظار می‌رود مرگ این دانشجو به خشم بیشتر علیه پلیس دامن بزند.

■ تفاهم اولیه گانتز و لیبرمن برای تشکیل کابینه

رؤسای دو حزب «آبی و سفید» و «اسرائیل بیتنا» روز پنج‌شنبه به تفاهم اولیه برای تشکیل کابینه رژیم صهیونیستی دست یافتند. حزب «آبی و سفید» به ریاست «بنی گانتز» و «اسرائیل بیتنا» به ریاست «آویگدور لیبرمن» روز پنج‌شنبه به یک تفاهم اولیه برای تشکیل کابینه به نخست‌وزیری گانتز دست یافتند. به گزارش شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی، رؤسای این دو حزب امروز در مذاکرات خود به تفاهم‌های اولیه درباره چندین موضوع دست یافتند که یکی از این موضوعات افزایش حداقل حقوق برای از کار افتادگان و همچنین تخصیص مزایایی برای معلولان است. این موضوعات از جمله مواردی است که حزب لیبرمن به عنوان شرط اولیه برای مشارکت در کابینه به ریاست گانتز مطرح کرده است.

■ اردن ورود صهیونیست‌ها به «الباقوره» را ممنوع کرد

تلویزیون رژیم صهیونیستی از ابلاغیه اردن به این رژیم درباره ممنوعیت ورود صهیونیست‌ها به منطقه الباقوره خبر داد. همزمان با اتمام قرارداد ۲۵ ساله اجاره منطقه الباقوره و الغمر اردن با رژیم صهیونیستی، دولت این کشور ورود صهیونیست‌ها به منطقه الباقوره را از روز یک‌شنبه آینده ممنوع کرد. کانال هفتم تلویزیون رژیم صهیونیستی گزارش کرد که اردن روز پنج‌شنبه به «ادین گرانبام» مسئول منطقه دره اردن ابلاغ کرده که از روز یک‌شنبه ورود کشاورزان صهیونیست به منطقه الباقوره ممنوع است.

■ پکن بر تمامیت ارضی یمن تأکید کرد

پکن به‌رغم استقبال از «توافق ریاض» برای جنوب یمن، تصریح کرد که حاکمیت و تمامیت ارضی یمن در اولویت قرار دارد. بنابر گزارش گلوبال تایمز، «گنگ شوانگ» سخنگوی وزارت امور خارجه چین روز پنج‌شنبه در واکنش به توافق ریاض و ابوظبی برای تقسیم قدرت در جنوب یمن، تأکید کرد که پکن قاطعانه از حاکمیت، استقلال، اتحاد و تمامیت ارضی یمن حمایت می‌کند.